

УДК 343.13; 343.98

DOI <https://doi.org/10.32782/2523-4269-2022-81-4-2-72-76>**Волобуєв Анатолій Федотович,**

доктор юридичних наук, професор

(Донецький державний університет

внутрішніх справ, м. Кропивницький)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9419-7446>

РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

У статті відзначається, що запровадження інституту кримінальних проступків та нормативне визначення особливостей їх досудового розслідування мало своєю головною метою спрощення кримінальних проваджень щодо незначних кримінальних правопорушень. Тим самим планувалося розвантажити слідчі підрозділи і зосередити їхню увагу переважно на розслідуванні тяжких та особливо тяжких злочинів, істотно скоротити строки, уникнути поліцейської і судової тяганини. Це набуло особливої актуальності в умовах воєнного стану, масового пересування і тимчасового переселення людей на території України.

Але аналіз практики застосування окремих положень кримінального процесуального законодавства, спрямованих на вирішення цього завдання, показав їх недосконалість. Бажаного спрощення досудового розслідування кримінальних проступків досягти не вдається. У зв'язку з цим наведені аргументи щодо необхідності збільшення часу, протягом якого орган дізнання може проводити процесуальні дії та отримувати докази до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Пропонується також уточнити положення щодо строків затримання підозрюваного у вчиненні кримінального проступку. Аргументується висновок, що досудове розслідування кримінальних проступків повинно бути більше схожим не на розслідування нетяжких злочинів, а на адміністративне провадження з дотриманням певних вимог кримінального процесу.

Ключові слова: кримінальний проступок, адміністративне правопорушення, злочин, дізнання, процесуальні дії, затримання підозрюваного.

Постановка проблеми. Як відомо, з 1 липня 2020 р. набули чинності зміни законодавства щодо запровадження інституту кримінальних проступків та спрощеної процедури досудового розслідування у формі дізнання [1]. В умовах воєнного стану реалізація спрощеного розслідування щодо кримінальних проступків набуває особливого значення, оскільки дозволяє істотно скоротити строки, зменшити навантаження на працівників правоохоронних органів, дозволяє уникнути поліцейської і судової тяганини. Це надзвичайно актуально в умовах масового пересування і тимчасового переселення людей на території України.

У Донецькому державному університеті внутрішніх справ викладаються навчальні курси «Дізнання» і «Методика розслідування кримінальних проступків» для курсантів, орієнтованих на майбутню роботу в підрозділах, уповноважених здійснювати розслідування кримінальних проступків. Метою вивчення названих курсів є набуття знань і практичних умінь щодо практичної реалізації положень чинного кримінального процесуального законодавства. В результаті аналізу такого законодавства та визначення завдань, що підлягають вирішенню під час дізнання, вивчення відповідної практики було виявлено кілька проблемних питань, які, на мій погляд, підлягають невідкладному вирішенню.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Потрібно зазначити, що питанням розслідування кримінальних проступків останнього часу приділяється досить значна увага. Але переважно відповідні положення чинного кримінального процесуального законодавства підда-

ються аналізу представниками адвокатської спільноти з точки зору інтересів сторони захисту. Так, Г. Колесник і І. Светлічний зазначають, що спрощення кримінального провадження щодо кримінальних проступків не тільки не вигідні для сторони захисту, а й часто несправедливі, оскільки вони, як і угоди про визнання винуватості, інколи можуть бути результатом психологічного тиску сторони обвинувачення [2]. Аналогічної думки дотримуються і Т. Шатарська [3] та Б. Задорожний [4]. А. Гавриш пропонує удосконалити статус дізнавача в доказуванні, доопрацювати положення щодо нових процесуальних джерел доказів [5]. Окремим напрямом дослідження такої проблематики є визначення типових недоліків застосування чинного законодавства працівниками Національної поліції, що виконують функції дізнавачів. Так, суддя Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду України С. Фомін висвітлює порушення встановленої процедури отримання доказів під час дізнання, що тягнуть визнання одержаних доказів недопустимими [6]. Водночас поза належною увагою залишаються недоліки окремих положень чинного кримінального процесуального законодавства, що регулюють процедуру досудового розслідування кримінальних проступків і які покликані забезпечити вирішення основного завдання – спрощення розслідування, що дозволить скоротити його строки, уникнути поліцейської і судової тяганини, зосередити основні зусилля на розслідуванні тяжких та особливо тяжких злочинів.

Мета статті полягає у визначенні недоліків окремих положень кримінального процесуального законодавства,

що регулюють процедуру досудового розслідування кримінальних проступків, визначенні шляхів їх усунення з метою підвищення ефективності дізнання.

Виклад основного матеріалу. Насамперед потрібно підкреслити, що запровадження спрощеної процедури досудового розслідування у формі дізнання було викликане існуванням великої кількості незначних кримінальних правопорушень, щодо яких в органи досудового розслідування надходить величезна кількість заяв і повідомлень. Саме це призвело після 2012 р. до надзвичайного перевантаження слідчих, коли в їхньому провадженні перебувало одночасно 200–300 справ, а іноді і понад 1000. Тому, реагуючи на таку ситуацію, законодавець вирішив доопрацювати процедуру досудового розслідування і виділив незначні кримінальні правопорушення в окрему категорію та запровадив щодо них спрощену форму досудового розслідування. На основі аналізу ст. 11 і ч. 2 ст. 12 КК України можна дати таке визначення поняття кримінального проступку. *Кримінальний проступок* – це вид кримінального правопорушення незначної суспільної небезпеки, за вчинення якого передбачене основне покарання у вигляді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі [7].

Зазначимо, що цілком логічним є питання щодо відмінностей кримінального проступку від адміністративного правопорушення (проступку), особливо коли вони є однією річчю. Відповідно ст. 9 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП) адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачена адміністративна відповідальність. Адміністративна відповідальність за правопорушення настає, якщо ці порушення за своїм характером не тягнуть за собою відповідно до закону кримінальної відповідальності [8]. Таким чином, цілком правильним є твердження, що за рівнем своєї суспільної небезпечності кримінальний проступок займає проміжне становище між злочином та адміністративним правопорушенням [9, с. 109].

Показником різниці у рівні суспільної небезпеки кримінального проступку та адміністративного правопорушення є передбачені відповідними кодексами види і розміри покарання. Наприклад, ч. 1 ст. 309 КК України «Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту» передбачає покарання у вигляді штрафу від однієї тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправних робіт на строк до двох років, або арешту на строк до шести місяців, або обмеження волі на строк до п'яти років. За аналогічне правопорушення щодо вказаних засобів і речовин у невеликих розмірах передбачене адміністративне стягнення у вигляді штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадських робіт на строк від двадцяти до шістдесяти годин, або адміністративного арешту на строк до п'ятнадцяти діб (ст. 44 КУпАП).

Для розслідування кримінальних проступків запроваджена спрощена процедура у формі дізнання, яка була покликана, по-перше, розвантажити слідчі апарати, а по друге, скоротити час провадження щодо правопорушень, які не являли значної суспільної небезпечності. При

цьому законодавець наділів процедуру дізнання певними рисами, характерними для адміністративного провадження. Як видається, саме з цією метою законодавець цілком логічно передбачив ширший перелік процесуальних дій для отримання доказів, які можуть проводитися до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР), порівняно із процедурою досудового слідства. Так, відповідно до ч. 3 ст. 214 КПК України для з'ясування обставин вчинення кримінального проступку до внесення відомостей про нього до ЄРДР, **окрім огляду місця події**, може бути:

- 1) відібрано пояснення;
- 2) проведено медичне освідчування;
- 3) отримано висновок спеціаліста і знято показання технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису;
- 4) вилучено знаряддя і засоби вчинення кримінального проступку, речі і документи, що є безпосереднім предметом кримінального проступку, або які виявлені під час затримання особи, особистого огляду або огляду речей [10].

Підкреслимо, що результатами проведення зазначених дій відповідно ч. 1 ст. 298-1 КПК України надано статус процесуальних джерел доказів. Це означає, що дізнавачу надано право проведення процесуальних дій за спрощеною процедурою, яка отримала умовну назву «протокольна форма» проведення досудового розслідування. При цьому орган дізнання орієнтований на закінчення досудового розслідування за сприятливих для цього умов (підозрювана особа погоджується з результатами процесуальних дій і визнає свою вину) протягом сімдесяти двох годин – у разі повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку або затримання особи (п. 1 ч. 3 ст. 219 КПК України).

Але звертає на себе увагу, що законодавець, надавши право проведення спрощених процесуальних дій до внесення відомостей до ЄРДР, водночас залишив загальне правило, а саме вони можуть бути проведені не пізніше 24 годин після подання заяви про кримінальний проступок. Видається очевидним, що протягом робочого часу дізнавача і в межах зазначеного терміну просто нереально здійснити такі процесуальні дії, які забезпечують спрощення кримінального провадження і є типовими для дізнання (витікають зі змісту процесуальних дій, передбачених ч. 3 ст. 214 КПК України):

- прийняття заяви і отримання пояснення від потерпілого про обставини кримінального проступку;
- затримання підозрюваного у вчиненні кримінального проступку за наявності умов, передбачених ст. 298-2 КПК України;
- вилучення знаряддя і засобів вчинення кримінального проступку, речей і документів, що були безпосереднім предметом кримінального проступку, або які виявлені під час затримання особи, особистого огляду або огляду речей;
- огляд місця події (місця затримання, в т.ч. транспортно-спортивного засобу);
- зняття показань камер відеоспостереження, смартфонів очевидців;
- медичне освідчування потерпілого (можливо, і за підозреною особою);
- вилучення можливих речей і документів у потерпілого щодо вартості втраченого (викраденого) в результаті кримінального проступку майна;
- отримання пояснень від свідків, що підтверджують чи спростовують пояснення потерпілого;

– отримання висновку спеціаліста щодо вартості втраченого потерпілим майна (наприклад, у разі крадіжок або шахрайства) чи інших питань щодо вилучених речей (наприклад, наркотичних засобів).

Очевидно, що законодавець не врахував тієї обставини, що для проведення дізнавачем комплексу зазначених процесуальних дій потрібно значно більше часу. Наприклад, одним із найбільш складних проваджень вважається розслідування правопорушень (адміністративних чи кримінальних) у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. Так, Касаційний кримінальний суд у постанові від 16.08.2022 зазначив, що поліцейські всупереч вимогам закону, провівши особистий обшук та обшук транспортного засобу, під час якого було вилучено порошкоподібну речовину, з метою надання таким діям законного вигляду оформили їх протоколом огляду місця події. Також факт належності поліетиленового пакета з цією речовиною саме обвинуваченому не був підтверджений під час судового розгляду, оскільки до моменту його вилучення в ході проведення слідчої дії до салону автомобіля проникали сторонні особи. Тому суд дійшов обґрунтованого висновку, що протокол, як і зазначені в ньому результати проведення слідчої (розшукової) дії, є недопустимим доказом [6].

Видається, що в такому випадку поліцейські допустили кілька помилок процесуального і тактичного характеру, які і призвели до негативного результату – визнання складених протоколів недопустимими джерелами доказів. Є очевидним, що розслідування кримінального проступку за ч. 1 ст. 309 КК України потрібно було починати із затримання особи в порядку статей 298-2, 298-3 КПК України із фіксацією його результатів у відповідному протоколі. Доцільним видається складання протоколу огляду вилучених під час затримання речей (порошкоподібної речовини). Поряд із затриманням потрібно було б провести огляд місця події (затримання), в тому числі автомобіля підозрюваного, зі складанням відповідного протоколу. Після цього до внесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР потрібно було провести дослідження вилученої речовини на предмет визначення її маси (розмірів) і приналежності до числа заборонених чи обмежених в обігові та отримати відповідний висновок спеціаліста. Це потрібно для правильної кваліфікації правопорушення – адміністративного чи кримінального. Наприклад, такий наркотичний засіб, як героїн, у разі маси до 0,005 г (невеликий розмір) тягне адміністративну відповідальність (ст. 44 КУпАП), у разі маси від 0,005 до 1,0 г – кримінальну відповідальність за ч. 1 ст. 309 КК України, у разі маси від 1,0 до 10,0 г (великий розмір) – кримінальну відповідальність за ч. 2 ст. 309 КК України, у разі маси від 10,0 і більше (особливо великий розмір) – за ч. 3 ст. 309 КК України [11]. Тобто до внесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР поліцейським потрібно провести низку процесуальних дій з ретельною фіксацією їх результатів. В результаті можуть виникнути ситуації, коли потрібно здійснювати: 1) адміністративне провадження; 2) досудове розслідування кримінального проступку; 3) досудове розслідування злочину. Для всіх трьох випадків базовими будуть докази, отримані в результаті проведення процесуальних дій до внесення відомостей до ЄРДР.

Тут може виникнути питання про допустимість використання доказів, отриманих у результаті проведення процесуальних дій до внесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР, у криміналь-

ному провадженні щодо злочинів. Відповідь міститься у ч. 2 ст. 298-1 КПК України, згідно з якою такі процесуальні джерела доказів можуть бути використані у кримінальному провадженні щодо злочину тільки на підставі ухвали слідчого судді, яка постановляється за клопотанням прокурора.

Зважаючи на те, що під час виявлення ознак кримінального проступку може виникнути потреба у проведенні низки процесуальних дій до внесення відомостей до ЄРДР, є цілком обґрунтованим визначення обсягу часу для їх проведення в обсязі не меншому 72 годин, що цілком узгоджується з поняттям спрощеного кримінального провадження та іншими приписами щодо розслідування кримінальних проступків. Це означає, що у відносно короткий термін буде вирішуватися низка принципово важливих завдань досудового розслідування, пов'язаних з правильною правовою кваліфікацією виявленого діяння. Для цього потрібне внесення відповідної зміни до редакції ч. 3 ст. 214 КПК України, тобто 24 год. треба збільшити у три рази. Видається, що це істотно спростить процедуру дізнання і водночас не буде мати суттєвого негативного впливу на дотримання прав підозрюваного, оскільки існує стадія судового провадження, на якій сторона захисту завжди може представити суду для оцінки свої аргументи.

Ще одне проблемне питання – це строки затримання уповноваженою службовою особою особи, яка вчинила кримінальний проступок. Відповідно до ч. 1 ст. 298-2 КПК України уповноважена службова особа має право без ухвали слідчого судді чи суду затримати особу, підозрювану у вчиненні кримінального проступку, якщо цю особу застали під час вчинення кримінального правопорушення або замаху на його вчинення, або якщо безпосередньо після його вчинення очевидець, у тому числі потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа шойно вчинила кримінальне правопорушення. При цьому зазначається, що це є можливим лише за умови, якщо ця особа:

- 1) відмовляється виконувати законну вимогу уповноваженої службової особи щодо припинення кримінального проступку або чинить опір;
- 2) намагається залишити місце вчинення кримінального проступку;
- 3) під час безпосереднього переслідування після вчинення кримінального проступку не виконує законних вимог уповноваженої службової особи;
- 4) перебуває у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння та може завдати шкоди собі або оточуючим.

При цьому підкреслюється, що затримання особи, яка вчинила кримінальний проступок, здійснюється **не більш як на три години** з моменту фактичного затримання (ч. 2 ст. 298-2 КПК України). Поряд з цим у ч. 4 ст. 298-2 КПК України зазначається, що особу може бути затримано **до сімдесяти двох годин** – за умов, передбачених пунктами 1–3 частини першої цієї статті, та з дотриманням вимог статті 211 цього Кодексу. Таким чином, наявною є суперечність між наведеними положеннями. Вона полягає у тому, що затримання правопорушника до сімдесяти двох годин можливе за тих же самих умов, що й затримання на три години, але підстави для цього не вказуються.

У зв'язку з цим доречно звернути увагу, що за вчинення кримінального проступку не передбачається покарання у вигляді позбавлення волі, не передбачається і такий запобіжний захід, як тримання під вартою.

Відповідно до ст. 299 КПК України як тимчасовий запобіжний захід застосовується саме затримання особи, а також такі запобіжні заходи, як особисте зобов'язання та особиста порука. Тому цілком очевидним є пріоритетність загального положення щодо затримання підозрюваного у вчиненні кримінального проступку на строк не більш як на три години, що є тимчасовим обмеженням свободи пересування і місцезнаходження. Затримання ж на сімдесят дві години з триманням в ізоляторі тимчасового тримання (слідчому ізоляторі) фактично є попереднім позбавленням волі, що суперечить інституту кримінального проступку. Ця обставина вимагає невідкладного врегулювання, зважаючи на те, що тримання під вартою у слідчому ізоляторі є виключним запобіжним заходом. Зокрема, у ч. 4 ст. 298-2 КПК України потрібно чітко визначення випадків, коли за вчинення кримінального проступку термін затримання може бути вибраний до 72 год. за прикладом статей 261–263 КУпАП. Так, відповідно ч. 3 ст. 263 КУпАП осіб, які порушили правила обігу наркотичних засобів і психотропних речовин, може бути затримано на строк до трьох годин для складання протоколу, а в необхідних випадках для встановлення особи, проведення медичного огляду, з'ясування обставин придбання вилучених наркотичних засобів і психотропних речовин та їх дослідження – до трьох діб з повідомленням про це письмово прокурора протягом двадцяти чотирьох годин з моменту затримання. Потрібно зазначити, що тримання підозрюваної особи під вартою натепер активно обговорюється в науковому середовищі в плані обґрунтованості цього запобіжного заходу, дотримання

прав підозрюваного (обвинуваченого), передбачених Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, а також рішень Європейського суду з прав людини [12].

Висновки. Підсумовуючи викладене, зазначимо, що чинне кримінальне процесуальне законодавство щодо розслідування кримінальних проступків виглядає логістично незбалансованим, що робить, як видається, неможливим досягнення головної його мети – спрощення розслідування кримінальних правопорушень незначної суспільної небезпеки. Намагання реалізувати окремі приписи не дає того ефекту у такому аспекті, на який сподівався законодавець і суспільство. І досить часто процедура дізнання стає дуже схожою на процедуру розслідування нетяжких злочинів, яка повинна бути, на наше переконання, більш схожою на адміністративне провадження. Основна частина розслідування щодо встановлення обставин вчинення кримінального проступку повинна вирішуватися у стислі терміни до внесення відомостей до ЄРДР шляхом проведення визначених процесуальних дій, для чого потрібен відповідний обсяг часу. Отримані у такий спосіб докази повинні бути достатніми для складання і вручення повідомлення про підозру з наступним проведенням слідчих (розшукових) дій, необхідність проведення яких визначається позицією сторони захисту.

Стаття не претендує на «істину в останній інстанції», а є лише запрошенням до подальшого обговорення важливої проблеми, вирішення якої бачиться у визначенні зв'язку понять кримінального та адміністративного проступку та відповідних проваджень.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень : Закон України від 22.11.2018 № 2617-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19> (дата звернення: 21.10.2022).
2. Колесник Г., Светлічний І. Абетка захисника щодо кримінальних проступків. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/> (дата звернення: 21.10.2022).
3. Шагарська Т. Кримінальні проступки. Як це буде. URL: <https://www.shatarska.in.ua/kriminalni-prostupki> (дата звернення: 21.10.2022).
4. Задорожний Б. Кримінальні проступки: швидке розслідування без реального захисту. *Закон і Бізнес*. № 43 (1445). 02.11–08.11.2019. URL: <https://zib.com.ua/ua/139881> (дата звернення: 22.10.2022).
5. Гавриш А.Р. Досудове розслідування кримінальних проступків: основні аспекти. *Південноукраїнський правничий часопис*. № 1, 2021. С. 172–180.
6. Кримінальні проступки: на що звернути увагу слідству та суду – суддя ВС. *Закон і Бізнес*. URL: <https://zib.com.ua/ua/153272.html> (дата звернення: 17.11.2022).
7. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10> (дата звернення: 17.11.2022).
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 17.11.2022).
9. Федотова Г.В. Щодо поняття «кримінальний проступок» в кримінальному праві України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2016. № 19. С. 107–109.
10. Кримінальний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 17.11.2022).
11. Про затвердження таблиць невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу : Наказ МОЗ України від 01.08. 2000. № 188 (з наступними змінами). URL: <https://www.apteka.ua/article/95921> (дата звернення: 17.11.2022).
12. Смоков С. Порушення прав підозрюваного при обранні й апеляційному оскарженні запобіжного заходу тримання під вартою. *Кримінальний процес: сучасний вимір та перспективні тенденції* : III Харків. кримінал. процесуал. поліолог, присвяч. 90-річчю від дня народж. проф. Ю.М. Грошевого (м. Харків, 10 листоп. 2021 р.). Харків : Право, 2022. С. 173–180.

References

1. Pro vnesenny zmin do deykih zakonodavchih aktiv Ukraini shodo sproshenny dosudovogo rozsliduvanny okremih kategorii kriminalnih pravoporusheh: Zakon Ukraini vid 22.11.2018 № 2617-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19> (Last accessed: 21.10.2022) [in Ukrainian].
2. Kolesnik, G., Svetlichnyi, I. Abetka zahisnika shodo kriminalnih prostupkiv. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/> (Last accessed: 21.10.2022) [in Ukrainian].

3. Shatarska, T. Kriminalni prostupki: Yak tse bude. Retrieved from: <https://www.shatarska.in.ua/kriminalni-prostupki> (Last accessed: 21.10.2022) [in Ukrainian].
4. Zadorozhny, B. (2019). Kriminalni prostupki: shvidke rozsliduvannya bez realnogo zahistu. *Zakon i Biznes*, № 43 (1445). 02.11–08.11.2019. Retrieved from: https://zib.com.ua/ua/139881kriminalni_prostupki_shvidke_rozsliduvannya_bez_realnogo_zah.html (Last accessed: 21.10.2022) [in Ukrainian].
5. Gavrish, A.R. (2021). Dosudove rozsliduvanny kriminalnih prostupkiv: osnovni aspekti. *Pivdenoukrainskyi pravnychi chasopis*. № 1, 2021. S. 172–180 [in Ukrainian].
6. Kriminalni prostupki: na sho zvernuti uvagu slidstvu i sudu – suddyy VS. *Zakon i Biznes*. URL: <https://zib.com.ua/ua/153272.html> (Last accessed: 17.11.2022) [in Ukrainian].
7. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal Code of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10> (Last accessed: 17.11.2022) [in Ukrainian].
8. Kodeks Ukrainy pro administrativni pravoporushenny [Code of Ukraine on administrative offenses]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (Last accessed: 17.11.2022) [in Ukrainian].
9. Fedotova, G.V. (2016). Shodo ponytty «kriminalnyi prostupok» v kriminalnomu pravi Ukrainy. *Naukovyi visnik Mizhnarodnogo humanitarnogo universitetu*. Ser.: Urisprudentsiya. № 19. S. 107–109 [in Ukrainian].
10. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedure Code of Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (Last accessed: 17.11.2022) [in Ukrainian].
11. Pro zatverdzhenny tablits nevelikih, velikih ta osoblivo velikih rozmiriv narkotichnih zasobiv, psihotropnih rechovin i prekursoriv, yki znahodytys u nezakonnomu obigu: Nakaz MOZ Ukrainy vid 01.08. 2000. № 188 (z nastupnimi zminami). Retrieved from: <https://www.apteka.ua/article/95921> (Last accessed: 17.11.2022) [in Ukrainian].
12. Smokov, S. (2022). Porushenny prav pidozruvanogo pri obranni i apelytsynomu oskarzhenni zapobizhnogo zahodu trimanny pid vartou. *Kryminalnyi proises: suchasnyi vimir ta prospektivni tendentsii*: III Harkiv. kriminal. protsesual. polilog, prisvyach. 90-richu vid dny narodzhen. prof. U.M. Groshevogo (m. Harkiv, 10 listop. 2021 r.). Harkiv: Pravo. S. 173–180 [in Ukrainian].

Volobuyev Anatoliy,

Doctor of Law, Professor

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9419-7446>

INVESTIGATION OF CRIMINAL MISDEMEANORS: PROBLEM ISSUES

The article notes that the introduction of the institute of criminal misdemeanors and the regulatory definition of the features of their pre-trial investigation had as its main goal the simplification of criminal proceedings for minor criminal offenses. Such criminal offenses are called criminal misdemeanors. They are characterized by the infliction of minor damage and the obviousness of the offense. During the investigation, these circumstances caused the perpetrator to admit his guilt, show sincere remorse and a tendency to reconcile with the victim. In this connection, there was no need to carry out a number of procedural procedures. Therefore, it was planned to free investigators from routine work on minor criminal offenses and focus their attention mainly on the investigation of serious and especially serious crimes. It was planned to significantly shorten the time frame for the investigation of criminal misdemeanors, to avoid lengthy police and court procedures. This has become especially relevant in the conditions of martial law, mass movement and temporary resettlement of people on the territory of Ukraine.

But the analysis of the practice of applying certain provisions of the criminal procedural legislation regarding the investigation of criminal misdemeanors showed their imperfection. The desired simplification of the pre-trial investigation of criminal misdemeanors cannot be achieved. Pretrial investigation of criminal misdemeanors in the form of inquiry remains very similar to the investigation of minor crimes. In addition, police officers make a number of mistakes due to the vague wording of certain provisions of the criminal procedural legislation.

The article analyzes the provisions on conducting procedural actions in a simplified form before entering information about a criminal offense into the Unified Register of Pretrial Investigations. Arguments are given regarding the need to increase the time for their conduct, during which the inquiry body can conduct them and obtain evidence. The evidence obtained in this way can also be used in criminal proceedings regarding crimes. It is also proposed to clarify the provisions regarding the terms of detention of a suspect in the commission of a criminal misdemeanor. The conclusion is argued that the pre-trial investigation of criminal misdemeanors should be more similar not to the investigation of minor crimes, but to administrative proceedings with compliance with certain requirements of the criminal process.

Key words: criminal misdemeanor, administrative offense, crime, investigation, procedural actions, arrest of the suspect.

Надіслано до редколегії 11.11.2022